

PROGRAMOS „LEADER“ IR ŽEMDIRBIŲ
MOKYMO METODIKOS CENTRAS

ŪKININKAVIMO PRADMENYS

Besimokantiems pagal Ūkininkavimo
pradmenų mokymo programą

KAUNAS
2018

Žemės ūkis yra svarbi Lietuvos ūkio dalis. Didėjant žemės ūkio gamybos produktyvumui, esant įvairioms išmokoms ir paramai ūkininkaujantiems, skatinant jaunųjų ūkininkų įsikūrimą, norinčiųjų imtis žemės ūkio veiklos nemažėja.

Ūkininkui renkantis ūkininkavimo būdą ir ką auginti apsisprendimą lemia gamtinės, socialinės ir ekonominės sąlygos, tradicijos, asmeninė patirtis ir žinios. Ūkininkui reikia išmanyti augalininkystę, gyvulininkystę, veterinariją, inžineriją, ekonomiką, finansus, teisę ir kitas sritis, svarbias ūkio vystymui. Be to, ūkininkavimas turi tiesioginę įtaką gamtos ištekliams, tokiems kaip dirvožemis, miškai, vandenys, flora ir fauna, bei žmogaus sveikatai, nes žemės ūkyje pagaminta pirminė produkcija – grūdai, mėsa, pienas, vaisiai, daržovės, žuvis, medus – yra maisto tiekimo grandinės pirminė dalis. Dar daugiau kompetencijų reikia ūkininkams, norintiems padidinti pridėtinę ūkio vertę: perdirbantiems pirminę žemės ūkio produkciją ir gaminantiems maisto produktus, užsiimantiems tiesioginiu realizavimu, besiburiantiems į kooperatyvus, diegiantiems inovacijas ar užsiimantiems alternatyvia žemės ūkio veikla.

Neturintiems žemės ūkio išsilavinimo, tačiau norintiems ūkininko ūkį registruoti asmenims būtina įgyti ūkininkavimui reikalingų kompetencijų. Jų įgyti galima baigus kvalifikaciją suteikiančias su žemės ūkiu susijusias programas arba specializuotą Ūkininkavimo pradmenų mokymo programą. Populiarejant mokymuisi pagal šią programą savišvietos būdu, pirmą kartą nuo šios programos parengimo parengta mokymosi priemonė (toliau – leidinys), apimanti platų mokymo programos turinį.

Leidinyje pateikta šių mokymo dalykų metodinė medžiaga:

- bendroji žemės ūkio politika,
- augalininkystės pagrindai,
- gyvulininkystės pagrindai,
- veterinarijos pagrindai,
- žemės ūkio mechanizavimas ir statyba,
- verslumo pagrindai, veiklos apskaita ir teisė,
- miškininkystės pagrindai,
- aplinkosauga, darbo ir priešgaisrinė sauga.

Mokymo dalykai suskirstyti į siauresnes temas. Įgytų ir patirtinių žinių supratimo ir taikymo lygmens patikrinimui prie kiekvieno dalyko suformuoti savikontrolės klausimai. Atskirai pateiktas visų mokymo dalykų praktinių darbų sąrašas, įskaitų užduotys ir praktikos užduotys. Ne taip svarbu, kaip jos bus atliktos – savarankiškai ar konsultuojantis su mokytojais. Svarbu, kad bus formuojami įgūdžiai – pritaikyti žinias praktinių užduočių įgyvendinimui, kurie labai reikšmingi planuojant bei organizuojant esamo ar būsimo ūkio veiklą.

Leidinio sudarytojai nekėlė sau užduoties surinkti visą dalykų temų medžiagą. Besimokantysis turi išmokti savarankiškai ieškoti informacijos įvairiuose šaltiniuose. Tuo tikslu prie temų nurodyti aktualūs teisės aktai ir naujausia literatūra, paaiškinti pagrindiniai terminai. Elektroninis leidinio formatas leis jį nuolat atnaujinti, papildyti aktualia informacija.

Atsižvelgiant į besimokančiųjų asmenų poreikius ir nekeičiant bendros mokymo programos apimtį mokymo turinys gali būti keičiamas iki 20 proc. Programos vykdytojai kviečiami praturtinti leidinį savo turimais metodinės medžiagos ištekliais.

Leidinys – tik priemonė vienoje vietoje gauti glaustas pradinės ūkininkavimui reikalingas žinias. Vis dėlto stebėdami greitai besivystančias technologijas, kintančią ekonominę ir socialinę situaciją, vis didesnę klimato kaitos poveikį žemės ūkiui, didėjantį visuomenės dėmesį ekologijai, Europos Sąjungos ir nacionalinės valdžios dėmesį aplinkosaugai, agroekologijai, inovacijoms, bioekonomikai, trumposioms maisto tiekimo grandinėms, sveikam ir saugiam maistui, kooperacijai ir kitoms sritims kviečiame ūkininkus nuolat atnaujinti žinias ir domėtis naujovėmis. Žinios – pati ilgalaikiškiausia investicija į ūkio vystymą ir jūsų bei jūsų šeimos sėkmę.

METODINĖS MEDŽIAGOS IŠDĖSTYMAS

---

3. GYVULININKYSTĖS PAGRINDAI

(Metodinė medžiaga, savikontrolės klausimų atsakymai, literatūros šaltiniai)

METODINĖS MEDŽIAGOS TURINYS

ĮVADAS

Pratarmė, metodinės priemonės turinys, autoriai

1. BENDROJI ŽEMĖS ŪKIO POLITIKA

Metodinė medžiaga, savikontrolės klausimų atsakymai, literatūros šaltiniai

2. AUGALININKYSTĖS PAGRINDAI

Metodinė medžiaga, savikontrolės klausimų atsakymai, literatūros šaltiniai

3. GYVULININKYSTĖS PAGRINDAI

Metodinė medžiaga, savikontrolės klausimų atsakymai, literatūros šaltiniai

4. VETERINARIJOS PAGRINDAI

Metodinė medžiaga, savikontrolės klausimų atsakymai, literatūros šaltiniai

5. ŽEMĖS ŪKIO MECHANIZAVIMAS IR STATYBA

Metodinė medžiaga, savikontrolės klausimų atsakymai, literatūros šaltiniai

6. VERSLUMO PAGRINDAI, VEIKLOS APSKAITA IR TEISĖ

Metodinė medžiaga, savikontrolės klausimų atsakymai, literatūros šaltiniai

7. MIŠKININKYSTĖS PAGRINDAI

Metodinė medžiaga, savikontrolės klausimų atsakymai, literatūros šaltiniai

8. APLINKOSAUGA, DARBO IR PRIEŠGAISRINĖ SAUGA

Metodinė medžiaga, savikontrolės klausimų atsakymai, literatūros šaltiniai

9. PRAKTINIŲ DARBŲ SĄRAŠAS IR DALYKŲ ĮSKAITŲ UŽDUOTYS

METODINĖS PRIEMONĖS RENGĖJAI

Bendroji žemės ūkio politika – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos specialistai

Augalininkystės pagrindai – Aleksandro Stulginskio universiteto Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto docentė dr. Lina Marija Butkevičienė

Gyvulininkystės pagrindai – Aleksandro Stulginskio universiteto Energetikos ir biotechnologijų inžinerijos instituto profesorius dr. Vigilijus Jukna, Aleksandro Stulginskio universiteto Energetikos ir biotechnologijų inžinerijos instituto dėstytoja dr. Edita Meškinytė-Kaušilienė

Veterinarijos pagrindai – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centro vadovas dr. Giedrius Palubinskas

Žemės ūkio mechanizavimas ir statyba – UAB „Konekesko Lietuva“ serviso plėtros vadovas Baltijos šalims dr. Antanas Juostas, Aleksandro Stulginskio universiteto Energetikos ir biotechnologijų inžinerijos instituto profesorius dr. Rolandas Bleizgys ir docentas dr. Jonas Čėsna

Verslumo pagrindai, veiklos apskaita ir teisė – Aleksandro Stulginskio universiteto Ekonomikos ir vadybos fakulteto Ekonomikos ir vadybos prof. dr. Astrida Miceikienė

Miškininkystės pagrindai – Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos Profesinio mokymo skyriaus vedėjas Nerijus Marcinkevičius

Aplinkosauga, darbo ir priešgaisrinė sauga – Aleksandro Stulginskio universiteto Žemės ūkio inžinerijos fakulteto Žemės ūkio inžinerijos ir saugos instituto lektorius Ramūnas Mioldažys

METODINĖ PRIEMONĖ RECENZAVO

Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto dekanė dr. Nijolė Liepienė

Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininkas Jonas Talmantas

METODINĖS PRIEMONĖS ATNAUJINIMĄ ORGANIZAVO

Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras

ATSAKINGI UŽ METODINĖ PRIEMONĖ

Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro Mokymo ir akreditavimo skyriaus vyr. specialistė Edita Kavaliauskienė

Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro direktoriaus pavaduotojas Alvydas Gri-galiūnas